

Rabobank: Toekomstbestendige bedrijfsontwikkeling

- ✓ *Water en bodem bepalen steeds sterker welke vormen van landbouw toekomstbestendig zijn.*
- ✓ *Langjarige verdienmodellen zijn cruciaal om water-, bodem- en natuurdoelen te realiseren.*
- ✓ *Kansrijke ontwikkelrichtingen zijn innoveren, extensiveren, omschakelen of multifunctioneel ondernemen. Welke richting het beste past, hangt af van de kenmerken van het gebied én de ambities van de ondernemer.*
- ✓ *De Rabobank heeft diverse producten beschikbaar waarmee ze deze ontwikkelrichtingen kan stimuleren.*

Het Langbroekerweteringgebied kent verschillende deelgebieden met uiteenlopende omstandigheden voor landbouw, water en natuur. Toekomstbestendige bedrijfsontwikkeling betekent dat ondernemers hun bedrijfsvoering afstemmen op de natuurlijke omstandigheden van hun locatie. Dat kan bijvoorbeeld door innovatie, extensivering, natuurinclusieve landbouw of multifunctioneel ondernemerschap. Belangrijk bij de keuze voor een bedrijfsmodel is dat het economisch rendabel blijft én tegelijkertijd bijdraagt aan waterbeheer, bodemkwaliteit, biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit. Daarmee ontstaat een toekomstbestendig verdienmodel dat beter aansluit bij de natuurlijke omstandigheden van het gebied. De Rabobank denkt en werkt graag mee met deze bedrijfsontwikkelingen.

Welke locaties zijn geschikt?

De aanpak is relevant voor vrijwel het gehele Langbroekerweteringgebied, maar de invulling verschilt per deelgebied, afhankelijk van de fysieke omstandigheden en wensen van betreffende agrariër. Een mogelijke invulling in de deelgebieden kan zijn:

Droge delen	Natte delen	Overgangsgebieden	Mozaïek- en landgoederenzones
innovatie	extensivering	natuurinclusieve landbouw	recreatie
precisielandbouw	kruidenrijk grasland	agroforestry	streekproducten
klimaatrobuuste teelten	waterinclusieve bedrijfsvoering	beheer van landschapselementen	zorg
			educatie
			natuurbeheer

De genoemde invullingen zijn voorbeelden. In de praktijk zal per bedrijf maatwerk nodig zijn, afhankelijk van locatie, ondernemerschap en toekomstambities.

Meerwaarde voor de grondeigenaar

- ✓ *Minder risico door beter aansluiten bij bodem- en watersysteem.*
- ✓ *Mogelijkheid om nieuwe inkomstenbronnen te ontwikkelen.*
- ✓ *Betere voorbereiding op toekomstige wet- en regelgeving.*
- ✓ *Toegang tot financiering, subsidies en gebiedsinitiatieven.*
- ✓ *Versterking van de waarde van grond, landschap en onderneming.*

Wat vraagt het van de bedrijfsvoering?

De ondernemer maakt een bewuste keuze voor een ontwikkelrichting.

Dit vraagt om een langetermijnvisie en investeringen die passen bij de gekozen richting. Mogelijke transitiepaden zijn:

- Innoveren (precisielandbouw, nieuwe technieken)
- Extensiveren (meer grondgebonden produceren)
- Omschakelen (bijvoorbeeld biologisch of natuurinclusief)
- Multifunctioneel ondernemen (recreatie, zorg, energie, streekproducten)
- In sommige gevallen verplaatsen of beëindigen

Wat willen we leren?

Welke toekomstige bedrijfsmodellen het beste passen bij de verschillende deelgebieden en welke maatregelen winst op leveren voor zowel ondernemer als watersysteem.

Daarnaast willen we onderzoeken hoe ecosysteemdiensten financieel kunnen worden beloond en welke combinatie van maatregelen leidt tot een duurzaam verdienmodel.

Mogelijke indicatoren:

- Bedrijfsrendement en opbrengst per hectare
- Waterbeschikbaarheid en wateroverlast
- Biodiversiteit
- Bodemkwaliteit

Quickscan

Past dit bij jou?

Ja, als...

je wilt anticiperen op klimaat- en wateropgaven en bereid bent nieuwe verdienmodellen te onderzoeken;

Let op dat...

belangrijke inkomsten afhankelijk blijven van tijdelijke subsidies, grote investeringen nodig zijn zonder langjarig perspectief en afzet en verdienmodellen nog onvoldoende ontwikkeld zijn.

Minder geschikt als...

de focus uitsluitend ligt op maximale productie op de korte termijn of er geen wens is om de bedrijfsstrategie aan te passen.

Meer informatie en contactgegevens kunt u vinden op
hdsr.nl/Langbroekerwetering

Verder lezen? Rabobank Food & Agri

- [Agrofoodvisie: samen op weg naar een voedselsysteem met True Value - Rabobank](#)
- [De transitie naar meer duurzame landbouw - Rabobank](#)
- [Coöperatief Initiatief - Biobased Bouwen en Waterhergebruik - Rabobank](#)
- [Ontdek de mogelijkheden van natuurinclusieve landbouw op jouw grond - Rabobank](#)
- [Transitiefonds - Rabobank](#)

HOOCHENRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

KROMME RIJNLANDSCHAP

PROVINCIE :: UTRECHT

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

boeren**natuur**

Utrecht Oost